

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Základní škola Klecany

Sídlíště 375, 250 67 Klecany

Identifikátor školy: 600 052 249

Zřizovatel: Město Klecany, Do Klecánek 52, 250 67 Klecany

Školský úřad Praha-východ, Biskupská 7, 110 00 Praha 1

Termín konání orientační inspekce: 10. - 12. dubna 2000

Čj.	024 142/00-5079
Signatura	oc5ct105

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Základní údaje o škole

Základní škola Klecany je zálohová organizace umístěna v pěti pavilónech. Sdružuje školní družinu (IZO: 102 438 439) a školní jídelnu (IZO: 113 800 011). V současné době ji v 18 třídách (paralelní ročníky) navštěvuje 348 žáků města i okolních obcí (Veltěž, Zdiby, Přemyšlení, Drosty, Hostice, Vodochody, Máslovice, Větrušice, Husinec, Řež).

Hodnocení kvality vzdělávání

Český jazyk

Výuka českého jazyka probíhá v souladu s učebními dokumenty. Učitelé mají zpracovány časově tematické plány učiva, v jednom případě ve 3. ročníku chybí plánování výuky čtení. Sledované hodiny byly dobře připraveny s promyšleným použitím učebnic i didaktických pomůcek. Dílčím nedostatkem většiny hodin byla jejich časová struktura, chyběl zejména kvalitní závěr, ojediněle i promyšlenější názornost výuky. Úroveň plánování a přípravy výuky byla celkově velmi dobrá.

Hospitované hodiny českého jazyka byly vyučovány v kmenových učebnách, které svým vybavením ne zcela splňují požadavky účinné a podnětné výuky. Chyběly zejména zpětné projektoři, problémem jsou i místa pro projekci. Materiální vybavení je podstatně horší na II. stupni, omšelá malba i nábytek vyžadují renovaci, prostředí působí neesteticky. Materiálně-technické zázemí výuky na II. stupni má citelné nedostatky, celkově je na průměrné úrovni.

Personální podmínky výuky jsou velmi dobré, český jazyk na II. stupni vyučují učitelky s odbornou a pedagogickou způsobilostí, jednu sledovanou hodinu na I. stupni vyučovala učitelka bez odborné i pedagogické způsobilosti. Kvalita výuky byla touto skutečností ovlivněna jen nevýznamně, stejnou roli sehrála i délka praxe.

Ve zvolené organizaci, formách a metodách větší části sledovaných hodin byla použita buď práce ve dvojicích, nebo skupinách s vysokým podílem samostatné práce, ve výuce dvou hodin byla použita koordinovaná výuka částečně vedená žáky. Ve vyučování převládala metoda řízeného rozhovoru, na I. stupni s využitím herních prvků, výkladu a v jednom případě byla zařazena kombinovaná práce se zpětným projektorem, výuku jedné hodiny vhodně doplnila magnetofonová nahrávka. Dílčím nedostatkem bylo ne zcela optimální zvládnutí formy skupinové práce.

Organizace menší části hospitovaných hodin byla charakteristická klasickou strukturou postavenou na frontální formě práce, při níž v některých částech vyučování nadbytečně převažovala práce učitelek a chyběla větší nápaditost a efektivita.

Výuka byla vždy vedena demokratickým způsobem se zřetelem k pracovnímu tempu žáků. Byla uplatněna práce s chybou převážně ústní formou, mezipředmětové vztahy. Ve vyučování v 1. ročníku byly zařazeny přímé relaxační prvky, výuka menší části hodin nebyla dostatečně rytmizována. Způsob vyučování a zvolené metody práce převážně umožnily aktivní účast žáků při výuce. Ve vyučování byla uplatněna pouze nevýrazná diferenciací a stejně tak i specifická práce s integrovanými zdravotně postiženými žáky. Psychohygienické podmínky výuky byly na průměrné úrovni, velmi dobrou kvalitu měla zvolená organizace, formy a metody vyučování. Dvě vyučovací hodiny (v 1. a 8. ročníku) byly vynikající.

Ve všech sledovaných hodinách byli žáci dobře motivováni. Byli vedeni k dovednosti hodnocení práce spolužáků a vlastnímu sebehodnocení. Hodnocení nedostatků žáků bylo formulováno motivujícím způsobem. Až na výjimky chybělo po úvodním a průběžném

ohodnocení práce žáků účinnější celkové závěrečné shrnutí, ocenění jejich snahy, pokroku a výsledků. Celkově měla úroveň motivace a hodnocení velmi dobrou úroveň.

Žáci jsou převážně vedeni ke kvalitnímu vyjadřování, k formálně přehledným zápisům v sešitech. Rozvoj vyjadřovacích schopností žáků a jejich jazykové kultury byl pozitivně ovlivněn stylem práce vyučujících, které motivačně korigovaly i sociální chování žáků. Jen v některých případech učitelky neposkytly optimální prostor pro formulace žáků a jejich názorů. Závažným problémem byla zjištěná narušená vzájemná komunikace žáků. Interakce a komunikace ve výuce byla na velmi dobré úrovni.

Celkově byla výuka českého jazyka velmi dobrá.

Občanská výchova

Pro výuku občanské výchovy mají učitelé zpracovány časově tematické plány učiva. V 9. ročníku však není časově dodržován. Příprava sledovaných hodin byla z hlediska struktury a použití didaktického materiálu velmi dobrá. Stejnou kvalitu měla celková úroveň plánování a přípravy výuky.

Hospitované hodiny občanské výchovy byly vyučovány v kmenových učebnách, které vyžadují modernizaci nebo dovybavení didaktickým zařízením a estetizaci. Materiálně-technické zázemí výuky mělo citelné nedostatky.

Personální podmínky výuky jsou nevyhovující, občanskou výchovu vyučuje šest učitelů bez odborné a v jednom případě i pedagogické způsobilosti. Z technických důvodů bylo možné zjistit a zhodnotit kvalitu dvou vyučovacích hodin dvou vyučujících, jedné s pedagogickou způsobilostí, druhé nekvalifikované. Personální podmínky výuky ovlivnily její kvalitu.

V organizaci výuky jedné z vyučujících byla využita forma výchovné práce se skupinovou přípravou a následnou diskusí. Učitelka koordinovala diskusi vedenou žáky. Žáci byli různými způsoby aktivizováni k rozhovoru, vyjádření vlastních názorů, zkušeností, měli možnost pracovat týmovým způsobem, prezentovat závěry práce skupiny a své postoje k nim. Kromě výrazně výchovného dopadu výuky mělo vyučování pozitivní vliv na rozvoj dovednosti pracovat ve skupině a schopnosti se vyjadřovat. Nedostatek pedagogické praxe a nezkušenost vyučující se projevila potížemi v koordinační práci při vedení diskuse a příliš liberálním způsobem vedení výuky, který se projevoval zejména v narušených a nedodržovaných pravidlech vzájemné komunikace mezi učitelkou a některými žáky.

Organizace vyučování druhé učitelky vycházela z převážně frontální formy práce. V demokraticky vedeném vyučování byly využity zkušenosti žáků, jejich názory nebo znalosti z předchozí práce. Výuka byla charakteristická vysokou úrovní výchovné motivace s prostorem pro vyjádření vlastních postojů a názorů žáků k tématu snášlivost. I přes zvolenou hromadnou formu byla výuka vzhledem k nízkému počtu žáků a didaktické zkušenosti učitelky účinná.

Přímé relaxační prvky ve vyučování nebyly použity, způsob práce učitelů měl částečný pozitivní vliv na psychohygienu vyučování. Styl vyučování a zvolené metody práce obecně umožnily žákům aktivní účast při výuce, v jednom případě na nadprůměrné úrovni, i když ne zcela efektivně. Psychohygienické podmínky výuky byly na dobré úrovni, stejnou kvalitu měla zvolená organizace, formy a metody vyučování.

Ve sledovaných hodinách byli žáci průběžně motivováni, dílčí nedostatky byly v úvodu a v jednom případě závěru hodiny. Po průběžném ohodnocení práce žáků chybělo v jednom případě účinnější shrnující ocenění jejich snahy, pokroku a výsledků. Celkově měla úroveň motivace a hodnocení průměrnou úroveň.

Vzájemná interakce mezi žáky a jednou z vyučujících byla při vší snaze negativně ovlivněna její nezkušeností (viz výše). Projevila se v nedodržování pravidel komunikace ústní i písemné. Práce druhé z vyučujících byla v této oblasti pozitivně ovlivněna didaktickými zkušenostmi. Úroveň interakce a komunikace ve výuce byla průměrná.

Výuka občanské výchovy nutně vyžaduje ustanovení odborného koordinačního předmětového seskupení učitelů.

Celkově byla výuka občanské výchovy průměrná.

Anglický jazyk

Obsah a časová dotace předmětu korespondují se vzdělávacími programy školy. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajišťována časově tematickými plány vyučujících a na sebe navazujícími řadami učebnic a pracovních sešitů. Zpracované časově tematické plány v některých případech kopírují obsah učebnic a mají spíše formální úroveň. Příprava většiny sledovaných hodin byla z hlediska struktury a použití didaktického materiálu velmi dobrá. Nedostatkem některých hodin byla absence zejména závěru. Úroveň plánování a přípravy výuky byla celkově velmi dobrá. Výuka jazyka není podporována žádným volitelným nebo nepovinným předmětem či zájmovým kroužkem organizovaným školou.

Předmět zabezpečují tři vyučující, z toho jeden odborně i pedagogicky způsobilý, jedna vyučující bez odborné způsobilosti a jeden vyučující odborně i pedagogicky nezpůsobilý. Odborná nezpůsobilost vyučujících významným způsobem neovlivňuje kvalitu výuky. Jedna z vyučujících se dále cizojazyčně vzdělává. Cizojazyčný kurz navštěvuje i učitelka, která zatím anglický jazyk nevyučuje.

Výuka probíhá v kmenových třídách nebo v odborné jazykové učebně. Kmenové třídy nejsou pro výuku jazyků podnětné (pro aktualizaci učiva chybí mapy anglicky mluvících zemí, obrazy, nástěnné tabule s přehledy gramatických struktur apod.). Audiovizuální a didaktická technika nebyla v některých hodinách využita. Vybavení odborné jazykové učebny má pro výuku předmětu motivační charakter. Vyučující mají k dispozici audionahrávky rodilých mluvčích. Při výuce jsou často využívány doplňkové texty. Materiální podmínky jsou pro výuku jazyka průměrné.

Organizace hodin, použité metody, formy a styl práce měly většinou průměrnou úroveň. Většina hodin byla vedena cizojazyčně. Využití audionahrávek bylo efektivní. Nová látka byla vyvozována na základě již získaných znalostí žáků. Při procvičování učiva byla využita samostatná i skupinová práce. Problémové otázky motivovaly žáky k tvůrčí aktivitě, cizojazyčný dialog se v některých případech nepodařilo navázat, neboť žáci odpovídali jednoslovně. Negativem některých hodin byla absence cizojazyčného projevu vyučujícího popř. poslechu rodilých mluvčích a relaxačních prvků (hry, říkadla), které byly nahrazovány dlouhou monotónní prací s knihou či pracovním sešitem nebo přílišným kladením důrazu na psanou a čtenou podobu jazyka, což neodpovídá filozofii výuky cizího jazyka zvolených učebních programů. Zohlednění práce se žáky se specifickými poruchami učení nebylo zřetelné. Psychohygienické podmínky výuky měly rovněž průměrnou úroveň.

V průběhu výuky byli žáci převážně kladně hodnoceni a povzbuzováni, což vedlo ke zvyšování jejich aktivity. V některých hodinách však chybělo závěrečné zhodnocení práce žáků. Hodnocení probíhá na základě známých pravidel, ústní či písemnou formou (krátké testy, prověrky). Vedení školy a vyučující nemají dostatečnou zpětnou vazbu o kvalitě výuky cizích jazyků, neboť žáci školy se příliš neúčastní jazykových olympiád a soutěží. Vedení školy vlastní jazykové testy nezadává. Celkově měla motivace a hodnocení průměrnou úroveň.

Pozitivem hodin byla příjemná pracovní atmosféra. Žáci jsou vedeni k souvislému cizojazyčnému projevu, úroveň některých sešitů ovlivňuje nedostatek kontroly ze strany vyučujícího. Celkově měla interakce a komunikace velmi dobrou úroveň.

Výuka anglického jazyka byla ve sledovaných hodinách hodnocena jako průměrná.

Německý jazyk

Obsah a časové rozvržení učiva do jednotlivých ročníků odpovídá zvoleným vzdělávacím programům školy. Návaznost výuky je zajišťována podrobně rozpracovanými časově tematickými plány učiva a ucelenými řadami učebnic. Výuka není podporována volitelným ani nepovinným předmětem či zájmovým kroužkem. Úroveň plánování a přípravy sledovaných hodin byla velmi dobrá.

Předmět zabezpečují dva vyučující. Jeden je odborně i pedagogicky způsobilý pro výuku německého jazyka, druhá vyučující splňuje pedagogickou způsobilost. Personální obsazení negativně neovlivňuje úroveň výuky. Vyučující se dále vzdělávají v nejrůznějších cizojazyčných didaktických seminářích.

Výuka probíhá převážně v kmenových třídách. Vybavení těchto učeben není pro výuku podnětné. Žáci jsou vybaveni ucelenými řadami učebnic a pracovních sešitů. Vyučující mají k dispozici audionahrávky rodilých mluvčích (v hodinách nebylo zaznamenáno). Při výuce jsou využívány doplňkové texty. Materiální vybavení má průměrnou úroveň.

Úroveň psychohygienických podmínek byla rovněž na průměrné úrovni. Velká část výuky byla vedena v monotónním tempu, příliš dlouhá práce s knihou a absence aktivizujících relaxačních prvků vedly k poklesu zájmu žáků o výuku a nízké efektivitě sledovaných hodin.

Výuka ve sledovaných hodinách byla poznamenána dominantní rolí vyučujících, převážně frontálním způsobem výuky občas střídáným samostatnou prací žáků. Chyběla aktualizace učiva a větší tvůrčí zapojení žáků. Negativem byl chybějící cizojazyčný projev vyučujících a nevyužití audionahrávek s texty rodilých mluvčích. Práce se žáky se specifickými poruchami učení nebyla zaznamenána. Organizace sledovaných hodin, zvolené metody a formy práce měly průměrnou úroveň.

Ve sledovaných hodinách byla zaznamenána průběžná pozitivní motivace, v závěru hodin chybělo celkové zhodnocení. Motivace a hodnocení mělo průměrnou úroveň.

Komunikace mezi žáky a vyučujícími byla ovlivněna absencí cizojazyčných projevů vyučujících a úrovní jazykových dovedností žáků. Některé negativní komunikační projevy žáků nejsou jedním z vyučujících dobře zvládnuty. Interakce a komunikace mají průměrnou úroveň.

Sledovaná výuka německého jazyka měla průměrnou úroveň.

Matematika

V 1., 6., 7. a 8. ročníku jsou týdně vyučovány čtyři hodiny matematiky, ve 2., 3., 4. a 5. ročníku je matematika vyučována s dotací pěti hodin týdně. V 9. ročníku jsou 4 hodiny matematiky v týdnu doplněny volitelným předmětem matematická praktika s dotací jedné hodiny v týdnu. Hodinové dotace jsou v souladu se schváleným učebním plánem obou vzdělávacích programů realizovaných ve škole. Zpracované tematické plány jsou převážně v souladu s učebními osnovami. V prvním ročníku nejsou uvedeny hodinové dotace pro jednotlivé tematické celky, jinak je plán velice podrobně rozpracován podle osnov a používaných učebnic. Ve třetím ročníku je plán zpracován pouze podle učebnice a proto je

zde zařazeno téma kruh a kružnice, které není v učebních osnovách. Tematické plány pro 4. a 5. ročník odpovídají více učebním osnovám vzdělávacího programu Základní škola než oficiálně uváděného vzdělávacího programu Obecná škola. Je to opět způsobeno plánováním podle používaných učebnic. Tematické plány na druhém stupni jsou dobře zpracovány. Celkově bylo hodnoceno plánování jako průměrné.

Na prvním stupni zajišťuje výuku matematiky celkem deset třídních učitelek. Osm vyučujících má příslušnou odbornou i pedagogickou způsobilost, z toho pět učitelek má délku praxe od 37 do 41 let. Zbývající dvě třídní učitelky na prvním stupni nemají pedagogickou ani odbornou způsobilost. U jedné se nekvalifikovanost projevila ve sledované hodině nedodržením didaktických zásad. Na druhém stupni vyučují matematiku celkem čtyři vyučující. V sedmi třídách tři vyučující s odbornou i pedagogickou způsobilostí. V jedné třídě (9. ročník) vyučuje pracovník s vysokoškolským vzděláním ale bez odborné i pedagogické způsobilosti pro výuku matematiky, což není optimální způsob řešení přidělení výuky matematiky na druhém stupni. Personální podmínky lze celkově hodnotit jako velmi dobré, problémem výuky matematiky na prvním stupni je věková struktura učitelů.

Výuka matematiky je na obou stupních realizována v kmenových učebnách. Vybavení učebními pomůckami je na prvním stupni na běžné úrovni, na druhém stupni je vybavení již jenom vyhovující. Po vzájemné dohodě vyučujících je na prvním stupni používána sada učebnic a pracovní sešity od jednoho nakladatelství a na druhém stupni od jiného vydavatele. Zajištění a využívání učebnic a pracovních sešitů je na velmi dobré úrovni. Celkově byly materiální podmínky hodnoceny jako průměrné.

Podnětnost učeben pro výuku předmětu byla na prvním stupni ve sledovaných hodinách velmi dobrá, na druhém stupni měla malou estetickou úroveň. Na prvním stupni to bylo vlivem tvorby a práce vyučujících, na druhém stupni nespolečné práce vyučujících se žáky. Členění hodin bylo prováděno v souladu s psychohygienickými zásadami, pouze závěr hodin byl z osmi sledovaných hodin proveden pouze ve třech případech s dostatečným opakováním. Ve dvou případech bylo domácí cvičení zadáváno po zvonění na konci hodiny. Psychohygienické podmínky byly ve sledovaných hodinách hodnoceny jako průměrné.

Výuka byla řízena ve sledovaných hodinách s rozdílnou účelostí, od vynikající v prvním ročníku až po nevyhovující v devátém ročníku. Zohlednění práce se žáky se specifickými poruchami učení bylo zřetelně zjištěno pouze v prvním ročníku. Didaktické zásady byly ve sledovaných hodinách respektovány. Učitelé bez pedagogické způsobilosti dostatečně nereagovali na projevy žáků při výuce. Ve sledovaných hodinách bylo používáno minimální množství pomůcek a didaktické techniky. Na prvním stupni byly voleny formy a metody práce podporující aktivitu žáků, na druhém stupni převažovaly metody a formy společné práce všech žáků ve třídě s kontrolou řešené úlohy žákem nebo učitelem u tabule. Ve všech třídách pracovali žáci ukázněně. Organizace, metody a formy práce byly hodnoceny celkově jako průměrné. I v této oblasti byly velké rozdíly u jednotlivých vyučujících.

Opakování učiva je prováděno ve všech ročnících plánovitě v rámci krátkých písemných prověrek a čtvrtletními písemnými pracemi. Obecně byly ve výuce motivační prvky průběžně používány, včetně respektování individuálních dispozic žáků. Dobrá práce žáků byla vždy pozitivně hodnocena. Motivace a hodnocení měly velmi dobrou úroveň.

Žáci vždy velice dobře akceptovali pravidla a organizaci hodin. Velký rozdíl byl v komunikativních dovednostech žáků. Na prvním stupni projevovali žáci vždy velkou snahu se zapojit do výuky a vyučující jim k tomu dávali dobrou příležitost častější změnou forem činností. Na druhém stupni se snažili vyučující kladením otázek vytvářet pro žáky prostor pro vyjadřování vlastního názoru, ale žáci ji nevyužívali. Interakce a komunikace měly celkově standardní úroveň.

Celkově měla sledovaná výuka matematiky průměrnou úroveň.

Praktické činnosti – práce s počítačem

Z praktických činností, které se vyučují v 6. až 9. ročníku, byla sledována výuka skupin žáků v předmětu práce s počítačem v sedmém až devátém ročníku. Hodinová dotace jedné hodiny v týdnu odpovídá schválenému učebnímu plánu vzdělávacího programu. Vyučující má velmi dobře zpracovaný tematický plán pro 6. až 9. ročník, kde je časově do jednotlivých měsíců rozvrženo učivo dle osnov. Příprava vyučující byla ve sledovaných hodinách hodnocena jako velmi dobrá.

Výuku sledovaného předmětu zajišťuje jedna vyučující, která má pro výuku pouze pedagogickou způsobilost, odbornou způsobilost pro výuku práce s počítačem nemá. O výpočetní techniku projevuje velký zájem svým samostudiem, účastí na seminářích a celostátních setkáních učitelů tohoto oboru, což kladně ovlivňuje způsob její výuky. Celkově byly personální podmínky hodnoceny jako velmi dobré.

Pro práci ve sledovaném předmětu je k dispozici malá učebna s počítači nižší úrovně (PC 286 a 386) a od února 2000 nově budovaná učebna s počítači (Pentium 166) a se servrem pro možnost propojení do lokální sítě. Škola není napojena na INTERNET. Obě učebny se i při probíhající výuce stále upravují. Cílem je maximální využívání pro výuku sledovaného předmětu a pro možnost výuky dalších předmětů a činnosti zájmových kroužků. Základní programové vybavení je na dobré úrovni, při plánovaném maximálním využívání se bude muset ještě postupně doplňovat. V současné době probíhá výuka pouze předmětu práce s počítačem a to v nově budované učebně. Dalším vybavením jsou tiskárny, scanner a zpětný projektor. Při výuce byly vhodně používány Sbírký úloh pro textové editory, Sbírký úloh pro tabulkové procesory. Celkově jsou materiální podmínky velmi dobré. Nutné je však dobudovat obě učebny tak, aby mohly být splněny stanovené cíle.

Obě budované učebny nejsou zatím po estetické stránce na dobré úrovni. Buď jsou zde staré nástěnky (ve starší učebně), nebo není v učebně k dispozici žádná nástěnná pomůcka či motivující materiál. Vybavení nábytkem je v nové učebně velmi dobré a ve starší ještě vyhovující. Celkově byla negativa a pozitiva v rovnováze, a proto lze psychohygienické podmínky hodnotit jako standardní.

Menší počet žáků ve skupinách (7 až 9) umožňoval samostatnou práci každého žáka u počítače. Vyučující tohoto stavu dobře využívala při organizaci výuky, při zadávání úkolů a při výběru podávaných informací s ohledem na přiměřenou náročnost učiva. Vhodně použila v jedné hodině zpětný projektor nebo nakopírovala na papír úlohy pro žáky jak pro procvičení učiva, tak i pro nově probírané téma. Uplatňované formy a metody umožňovaly žákům pracovat individuálním tempem s dostatečným prostorem pro aktivní učení. Zde vyučující velmi dobře využívá zájmu žáků o výpočetní techniku. Organizace výuky umožňovala spolupráci žáků. Rychlejší žáci mohli bez problémů pomáhat pomalejším žákům. Organizace, formy a metody výuky byly hodnoceny jako velmi dobré.

V průběhu výuky byla vhodně používána aktualizace učiva praktickými příklady, včetně mezipředmětových vztahů (tvorba plakátu, tvorba tabulek s převodem jednotek). V každé sledované hodině vyučující prověřoval znalosti a dovednosti žáků. Hodnocení mělo vždy pozitivní charakter. Vyučující svým klidným vystupováním a individuálním přístupem vytvářela velice dobrou pracovní atmosféru. Motivace a hodnocení měly velmi dobrou úroveň.

Komunikace byla založena na vzájemné důvěře. Žáci velice dobře komunikovali s vyučujícím, samostatně přicházeli na různá řešení zadaných úloh a v případě když se dostali do problémů, mohli vzájemně mezi sebou spolupracovat. Vyučující stačila sledovat jednotlivé monitory žáků, dobře pomáhala zjištěné chyby odstranit a využít je pro další práci. Ke

zefektivnění práce chybělo použití datového projektoru. Interakce a komunikace byla hodnocena ve sledovaných hodinách jako velmi dobrá.

Celkově měla sledovaná výuka předmětu práce s počítačem velmi dobrou úroveň.

Prvouka

Časová dotace výuky odpovídá zvolenému vzdělávacímu programu. Časově tematické plány jsou podrobně rozpracovány, kopírují však obsah používaných učebnic, a probíraná témata tak přesahují rámec učebních osnov. V jednom případě byl zaznamenán nesoulad probírané látky s časově tematickým plánem. Příprava a plánování výuky ve sledovaných hodinách byly průměrné.

Hospitované hodiny byly vedeny vyučující s odbornou i pedagogickou způsobilostí a ve dvou hodinách vyučujícími bez odborné a pedagogické způsobilosti. Tento fakt neovlivnil výrazně kvalitu výuky.

Hodiny probíhaly v estetických a pro výuku podnětných kmenových třídách. Vyučující připravili velké množství školního i vlastního didaktického materiálu, který však nebyl v některých hodinách efektivně využit. Materiální podmínky lze hodnotit jako velmi dobré.

V hodinách převládala frontální práce se žáky, metoda řízeného rozhovoru byla v některých fázích výuky účinná. Žákům byl dán dostatečný prostor k vyjadřování, nové poznatky byly vyvozovány na základě vlastních zkušeností. Negativem některých hodin byla absence motivujících relaxačních prvků a aktivizace pozornosti žáků pomocí problémových otázek. Chyběla změna tempa výuky, střídání činností, příliš dlouhá práce s metodickými listy nebyla efektivní. Psychohygienické podmínky výuky jsou spolu s organizací výuky, zvolenými metodami a formami práce hodnoceny průměrně.

Vstupní a průběžná motivace měly velmi dobrou úroveň, závěrečné hodnocení hodin a práce žáků chybělo. Využití básniček, pohádek a písniček v průběhu některých hodin bylo vysoce motivující. Vztahy mezi žáky a vyučující byly založeny na vzájemné důvěře, žákům byl dán dostatečný prostor k vyjádření vlastního názoru, vyučující respektovali individuální schopnosti žáků a dbali na souvislý a kultivovaný projev žáků. Úroveň výuky v oblasti motivace, hodnocení, komunikace a interakce je velmi dobrá.

Celkově byla výuka prvouky ve sledovaných hodinách hodnocena jako průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování a příprava výuky jsou v matematice a prvouce hodnoceny jako průměrné, v ostatních předmětech jako velmi dobré. Personální podmínky pro výuku českého jazyka, matematiky a práce s počítačem jsou velmi dobré, pro výuku cizího jazyka průměrné, personální zajištění výuky občanské výchovy je nevyhovující. Materiální podmínky výuky práce s počítačem na I. stupni mají velmi dobrou úroveň, na II. stupni mají průměrnou úroveň, některé učebny mají z hlediska materiálního a didaktického vybavení citelné nedostatky. Velmi dobrá úroveň psychohygienických podmínek byla zaznamenána v předmětu práce s počítačem, ostatní předměty jsou v této oblasti na průměrné úrovni. Organizace, metody a formy výuky jsou v českém jazyce a v předmětu práce s počítačem hodnoceny velmi dobře, v ostatních předmětech průměrně. Motivace, hodnocení, interakce a komunikace mají v českém jazyce, prvouce a v předmětu práce s počítačem velmi dobrou úroveň, v ostatních předmětech mají pozitiva a negativa v rovnováze.

Celkově je výuka ve sledovaných předmětech hodnocena jako průměrná.

Plánování

Koncepce rozvoje školy vypracovaná ředitelkou školy v roce 1997 podává podrobnou analýzu stavu školy a jejích součástí a stanovuje hlavní cíle dalšího rozvoje. Dokument je dále rozpracován do jednotlivých dílčích cílů. Pro období 1999-2001 jsou zpracovány koncepční záměry, které navazují na předchozí dokument a dále jej rozpracovávají zejména v oblasti zkvalitňování výchovně vzdělávacího procesu. Oba dokumenty jsou reálné, vycházejí z podmínek a prostředí školy, deklarované cíle však nejsou postupně analyzovány a souborně vyhodnocovány tak, aby sloužily jako podklad pro další práci. Pro realizaci vytyčených koncepčních záměrů byly Městskému úřadu Klecany zaslány ředitelkou školy finanční požadavky na rok 1998 a 1999.

Celoroční plán školy je podrobně rozpracován do jednotlivých měsíců, stanovuje osobní zodpovědnost jednotlivých pracovníků školy za splnění konkrétních úkolů. Jeho součástí je i plán kontrolní činnosti výchovně vzdělávacího procesu (hospitace), pedagogické dokumentace a chodu školy. Měsíční plány jsou rozpracovány do operativních týdenních plánů.

Výuka probíhá v 1. - 3. a 6. - 9. ročníku podle učebního programu Základní škola čj. 16 847/96-2, ve 4. - 5. ročníku dle učebního programu Obecná škola čj. 12 035/97-20. Učební osnovy jsou rozpracovány do časově tematických plánů, které však v některých případech vykazují formální nedostatky.

V lednu 2000 byl zpracován minimální preventivní program, který zahrnuje i způsob zapracování této tematiky do výuky občanské výchovy, přírodopisu, přírodovědy a rodinné výchovy v jednotlivých ročnících.

Nabídka volitelných a nepovinných předmětů a zájmových kroužků vychází z personálních možností školy. V oblasti nabídky výuky cizích jazyků a práce s počítačovou technikou jsou citelně slabá místa, což vyplynulo i z reakcí rodičů při vyplňování inspekčních dotazníků zadaných v 6. - 8. ročnících školy v průběhu orientační inspekce.

Pro žáky se specifickými poruchami učení jsou vypracovány individuální vzdělávací plány, pro žáky nižších ročníků byl zaveden nepovinný předmět logopedická péče.

Koncepční záměry jsou reálné, střednědobé a krátkodobé plánování je funkční, nabídka volitelných a nepovinných předmětů a zájmových aktivit vykazuje citelně slabá místa. Celkově je oblast hodnocena jako průměrná.

Organizování

Kompetence pracovníků ve vedení školy a také dalších vedoucích pracovníků školy (vedoucí školní družiny, vedoucí školní jídelny) jsou jasně vymezeny v rámci organizačního řádu. Organizační struktura je pro řízení školy funkční. Zápisy z pedagogických rad jsou přehledné, neobsahují však analýzu výsledků výchovně vzdělávacího procesu a nestanovují další cíle a postupy pro zlepšení daného stavu. Podněty, připomínky a náměty pracovníků jsou ředitelkou využívány v rámci možností a podmínek školy.

Dokumentace školy upravující organizaci výchovně vzdělávací činnosti je řádně vedena. Rozvrh hodin a délka přestávek odpovídají psychohygienickým zásadám. Netradiční formou je zpracován Školní řád. Obsahuje práva i povinnosti žáků a stanovuje vnitřní pravidla související s provozními podmínkami školy. S jeho obsahem jsou žáci i jejich zákonní zástupci prokazatelně seznámeni.

Pro zajištění funkčnosti vnitřního informačního systému v pavilónové škole používá vedení školy nově vybudovaný školní rozhlas, vnitřní telefonickou síť, standardní nástěnky ve sborovně pro všeobecné informace, pro předávání osobních informací má ve sborovně každý pracovník svou přihrádku. Vnitřní informační systém pro pracovníky je velmi dobrý. Přenos informací žákům zajišťují hlavně třídní učitelé, třídní schůzky, žákovské knížky a notýsky velmi dobře slouží k informovanosti rodičů o výsledcích svých dětí. Většina rodičů vyjádřila s touto oblastí spokojenost.

Ustavený žákovský parlament spolupracuje s Radou školy a sdružením rodičů, jeho spolupráce s ředitelkou školy je malá. Problematickým komunikačním místem je i vzájemná spolupráce vedení školy a Rady školy, kde se zástupci rodičů neshodují s vedením školy v řešení jimi navrhovaných záměrů. Tato nepříznivá situace má negativní dopad na celkovou atmosféru školy, chování a jednání pracovníků, klima je přenášeno i na žáky. Rada školy iniciuje řadu kvalitních podnětů ke zlepšení práce školy zejména v oblasti využití volného času žáků, v některých případech však řeší záležitosti náležející kompetenčně ředitelce školy. Při škole bylo zřízeno Sdružení rodičů a přátel školy.

Výroční zpráva školy za rok 1998-1999 poskytuje informace v rozsahu daném zákonem. Její projednání s pracovníky školy v červnu bylo předčasné, neboť školní rok končí až 31. srpna.

Pro prezentaci školy na veřejnosti jsou konány třídní besídky, celoškolská akademie a dále jsou zveřejňovány informace ve školní části Klecanského zpravodaje, vydávaného městem Klecany.

Kvalita organizačního uspořádání školy je velmi dobrá. V oblasti informačního a komunikačního systému jsou negativa a pozitiva v rovnováze. Celkově je funkčnost organizačního uspořádání školy průměrná.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení školy používá v operativním řízení pracovníků běžné informační a komunikační nástroje zabezpečující dobře každodenní chod školy. Demokratické vedení pracovníků školy je založené na důvěře v kvalitu práce převážně zkušených pracovníků školy, kterým je poskytnut prostor pro jejich činnosti i aktivitu. Vedení školy se snaží vytvářet podmínky pro širší spoluúčast pracovníků na činnostech školy, důsledkem jsou například realizované koncepční záměry v projektu ke vzniku informačního centra, na němž se výrazně podíleli pedagogičtí pracovníci školy, ale v oblasti systematické didaktické práce školy tato podpora i řízení chybí. To je patrné například ze zápisů z pedagogických rad (viz výše). Dílčí nedostatky se také projevují ve strategickém vedení pedagogů - na II. stupni nejsou zřízeny předmětové komise, což se negativně projevuje mj. v některých předmětech vyučovaných několika vyučujícími, ve funkčnosti a účinnosti stanoveného systému kontroly např. hlubší a cílenější didaktickou analýzou z hospitační činnosti vedení školy.

Zjištění ČŠI v rámci hospitační činnosti ukazují u některých vyučujících na potřebu systematictějšího a profesionálnějšího přístupu (chybí např. účinný systém pomoci nezkušeným učitelům), na ověřování dopadu dalšího vzdělávání a sebevzdělávání učitelů ve výuce (např. diferenciaci ve vyučování).

Další vzdělávání pedagogických pracovníků vychází z potřeb a požadavků školy, v rámci finančních a organizačních možností škola akceptuje a podporuje iniciativu pedagogů. Učitelská knihovna je součástí informačního centra, které svým vybavením (odborná literatura, multimediální zdroje) poskytuje učitelům kvalitní zázemí k sebevzdělávání. Škola zveřejnila informace o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků v souladu s čl. 4 metodického pokynu MŠMT čj. 21 366/95-20.

Pro mimotarifní složky platu pracovníků školy jsou vytvořena kritéria, která podporují změny kvality práce. Chybí však pravidelné vyhodnocování pracovníků, které by mělo výraznější motivační účinek ke zlepšování kvality práce učitelů.

Systém, rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků školy má průměrnou kvalitu s pozitivním hodnocením v oblasti operativního řízení, v oblasti realizace koncepčního a strategického vedení pedagogických pracovníků jsou slabá místa. Celkově je oblast hodnocena průměrně.

Kontrolní mechanismy

Systém vnitřní kontroly je vytvořen vůči celé organizační struktuře. V oblasti kontroly výchovně vzdělávacího procesu přenesla ředitelka školy některé kompetence na svou zástupkyni. Obě vedoucí pracovnice mají vypracované měsíční plány kontrolních hospitačí. Výsledky kontrolní (zejména hospitační) činnosti jsou s pracovníky individuálně projednávány, přijímaná opatření k nápravě zjištěných nedostatků však nejsou dostatečně efektivní a účinná. Závěry z hospitační činnosti nejsou podrobně analyzovány a zobecňovány, chybí hlubší rozbor pedagogické práce učitelů, výchovného poradenství a zavedení účinných mechanismů ke zlepšení jejich práce (nové metody a formy práce, modernizace a diferenciací výuky, tvorba časově tematických plánů, vznik předmětových komisí).

Kontrola technicko materiální oblasti chodu školy je velmi dobrá, kontrola výchovně vzdělávacího procesu vykazuje citelně slabá místa. Celkově mají kontrolní mechanismy pozitiva i negativa v rovnováze.

Hodnocení kvality řízení

Plánování je reálné, vychází z potřeb školy, nabídka volitelných a nepovinných předmětů a zájmových kroužků vykazuje citelně slabá místa. Organizační struktura je funkční, nesoulad mezi vedením školy a Radou školy negativně ovlivňuje klima školy. Vedení, motivování pracovníků a kontrolní činnost mají průměrnou úroveň.

Celkově je kvalita řízení školy hodnocena jako průměrná.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol
- zápisy z pedagogických rad
- zápisy z provozních porad
- časově tematické plány učiva
- Koncepce školy na rok 1997 a 1999-2001
- Celoroční plán školy
- Řád školy

- třídní knihy (v hospitovaných hodinách)
- katalogové listy (výběr)
- Kritéria pro stanovení osobních příplatků
- stanovení současné výše osobních příplatků
- přehled dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- přírůstkový seznam učitelské knihovny, vč. inventárního seznamu pomůcek informačního centra
- hospitační záznamy ředitelky školy a její zástupkyně
- seznam integrovaných zdravotně postižených žáků
- zápisy z metodického sdružení
- Dotazník pro ředitele před inspekcí
- vyhodnocení dotazníku pro rodiče žáků ZŠ Klecany ze dne 6. 12. 1999
- Zpráva o činnosti Rady školy ZŠ Klecany
- Usnesení Rady školy konané 4. 10. 1999, 23. 11. 1999, 15. 2. 2000
- Důvodová zpráva Rady školy (k návrhu na odvolání ředitelky školy)
- stanovisko pedagogické rady k návrhu odvolání ředitelky ZŠ Klecany
- přehled žáků přihlášených a odhlášených v letech 1996 – 2000
- jednací řád žákovského parlamentu při ZŠ Klecany
- Statut žákovské rady
- Usnesení žákovského parlamentu
- Minimální preventivní program
- Dotazníky pro rodiče žáků
- podkladová inspekční dokumentace, rozvrh hodin

ZÁVĚR

Podmínky vzdělávání ve sledovaných oblastech

Personální podmínky z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti mají ve výuce předmětu český jazyk velmi dobrou úroveň, pedagogická a odborná nezpůsobilost má negativní dopad na úroveň výuky matematiky (2. a 9. ročník) a občanské výchovy, stávající personální obsazení předmětů cizí jazyk ovlivňuje nabídku volitelných nebo nepovinných předmětů či zájmových kroužků. Problémem je i věková struktura pedagogického sboru, která dle zjištění ve většině případů nemá vliv na kvalitu výuky. Existence informačního centra je pro školu přínosná, zřizování počítačové učebny a postupná inovace materiálně-technického vybavení vytvářejí předpoklad pro zlepšení úrovně výchovně vzdělávacího procesu, nedostatky jsou ve vybavení a modernizaci učeben zejména druhého stupně. Postupné opravy topného a sanitárního systému, elektroinstalace, vnějších a vnitřních částí pavilónů, areálu a oplocení školy jsou dlouhodobým úkolem vedení školy a zřizovatele. Celkově jsou podmínky výuky hodnoceny jako průměrné.

Hodnocení kvality vzdělávání ve sledovaných vyučovacích předmětech

Kvalita vzdělávání v českém jazyce a v předmětu práce s počítačem je velmi dobrá, v matematice, cizích jazycích, občanské výchově a prvouce má pozitiva a negativa v rovnováze. Pojetí výuky a zpracování časově tematických plánů učiva v některých sledovaných předmětech neodpovídaly filozofii vzdělávacího programu Obecná škola. Celkově měla kvalita vzdělávání průměrnou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Jednotlivé oblasti řízení tj. plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků včetně kontrolních mechanismů mají průměrnou úroveň s dílčími nedostatky v oblasti koncepčního a strategického vedení pedagogických pracovníků a kontroly výchovně vzdělávacího procesu.

Celkově jsou negativa a pozitiva v rovnováze.

Celkové hodnocení školy

Škola má průměrnou úroveň.

V rámci orientační inspekce nebylo shledáno neefektivní čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Věra Kolmerová	V. Kolmerová v. r.
Členové týmu	Mgr. Miroslav Hanzelka	M. Hanzelka v. r.
	PaedDr. Václav Skála	V. Skála v. r.

V Praze dne 2. května 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 12. 5. 2000

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Předmětem orientační inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Praha-východ	2000-05-29	024 181/00-5079
Zřizovatel Město Klecany	2000-05-29	024182/00-5079
Rada školy	2000-05-29	024 183/00-5079

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány